

PEST

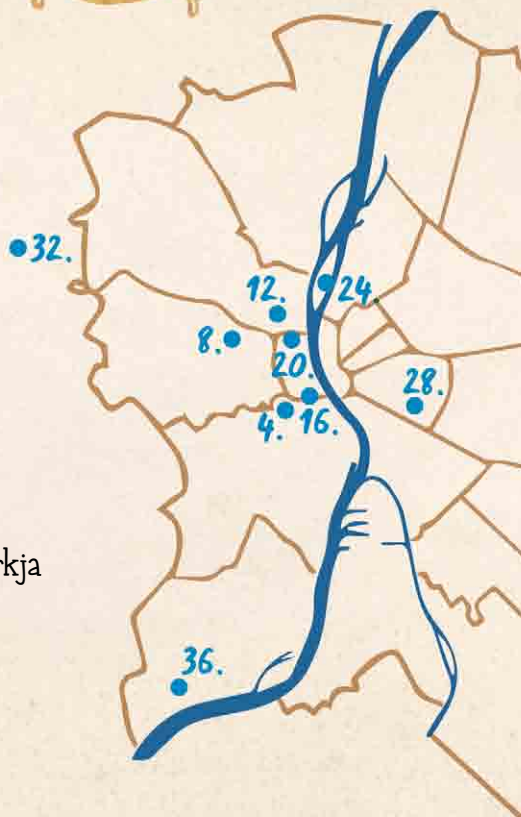
BUDAPEST
A VÁROS, AMELY EGYESÍT

Városi Zöld Füzet

Tartalomjegyzék

- 3. Köszöntő
- 4. Budai Sas-hegy
Természetvédelmi terület
- 8. Jókai-kert
Természetvédelmi terület
- 12. Barabás Villa
- 16. Gellérthegy
- 20. Vérmező
- 24. Margitsziget
- 28. ELTE Fűvészkert
- 32. Budakeszi Vadaspark
- 36. Nagytétényi Kastély és parkja
- 40. Közösségi kertek
- 44. Megfigyelés
- 46. Gyűjtögetés
- 47. Felhasználás
- 48. A rovarhotel lakói
- 50. Társasjáték
- 53. Definíciók
- 55. Információ

IMPRESSZUM: Városi Zöld Füzet | Szerkesztette: Deák17 Gyermek és Ifjúsági Művészeti Galéria munkatársai • Lektorálta: Gévai Csilla • Felelős kiadó: BVA Budapesti Városarculati Nonprofit Kft., Deák17 Gyermek és Ifjúsági Művészeti Galéria • Fotók: az intézmények saját képei; Fortepan; Fővárosi Levéltár (borítók térképrészlete); Petőfi Irodalmi Múzeum, Wikimedia Commons • Illusztrációk: Freepik.com; alicia_mb, BiZkettEI, Harryarts, kraphix, macrovector, Sketchepedia, vectorpocket és Veraholera by Freepik; vecteezy.com • A játékok rajzait és a figurákat Acosta Olivér készítette • Köszönet a Duna-Ipoly Nemzeti Parknak az állatok és növények szakszerű rajzaiért. Budapest, 2018.

A Városi Zöld Füzet letölthető a <http://www.deak17galeria.hu/varosi-zold-fuzet> linken, vagy nyomtatott formában ingyenesen hozzáférhető a Deák17 Gyermek és Ifjúsági Művészeti Galériában

Kedves Gyerekek! Kedves Szülők!

Bízunk benne, hogy nagy örömet jelentett a Városi Titkos Füzet segítségével közösen felfedezni Budapest látványosságait, épületeit, tereit, szobrait. Sok, eddig ismeretlen talányra derült fény, és itt az idő, hogy egy újabb felfedezőútra induljatok.

Szeretettel hívunk tehát ismét kalandra benneteket! Ezúttal a főváros egyedülállóan gazdag természeti világának a felfedezésére, népszerű kirándulóhelyekre, lenyűgöző helyszínekre kalauzolunk el. A Városi Zöld Füzet nevet viselő interaktív kiadvány segítségével ezúttal budapesti természetes élőhelyeket, csodás kerteket járhattok be. Az összegyűjtött helyszínek számos érdekesség tudói, amelyről ismert és kedvelt útítársaink, az oroszlán és a griffmadár mesélnek, sőt kapcsolódó játékokkal, feladványokkal fokozzák a jókedvet. A kirándulások, séták során egyre közelebb kerülhetünk élhető városunkhoz és ötleteket is kapunk természeti értékeink megőrzéséhez és ápolásához.

Minden bizonnyal meghitt családi felfedezések színterei lesznek a kiadvány titkos kertjei. Az élvezetes séták alkalmával gyönyörű panorámák, illatozó kertek, étellel teli tanösvények, őshonos fák tárulnak elénk. Az elragadó látványtól a kedvünk is fékezhetetlen lesz, és alig várjuk a következő felhőtlen szép időt, hogy újra kimozduljunk a természetbe!

A természetjáró kalandozásaitokhoz jó szórakozást kívánunk!

Szalay-Bobrovniczky Alexandra
Humán főpolgármester-helyettes

Budai Sas-hegy Természetvédelmi terület

„A budai hegyek egyik legérdekesebb életközösségét a Sas-hegyen találjuk, bár messziről kopár sziklás képet mutat, amelyen csak itt-ott zöldell egy-egy árva feketefenyő vagy orgonabokor. De ez csak a látszat, amellyel csak a felületes szemlélő elégszik meg, közelebbi vizsgálattal kiderül, hogy Budapest egyik legérdekesebb élőhelye, amelyhez hasonlót Visegrádtól az Al-Dunáig nem találunk”

(Pénzes Antal, kiemelkedő botanikus és ökológus)

Én igazán szeretem ezt a helyet!
Ugyanis jó barátságban vagyok a sasokkal! A Budai Sas-hegy Természetvédelmi Terület 2018-ban ünnepli védetté nyilvánításának 60. évfordulóját. Erre muszáj lesz egy ünnepit ordítanom!

És valóban; a Sas-hegyen több fokozottan védett állat- és növényfajt, ritkaságot láthatsz te is, amelyek igazi otthonra találtak a természetvédelmi területen. Mivel már régebb óta óvják ezt a területet, ezért itt még hű képet kaphatunk Buda ősi élővilágáról.

Duna-Ípály Nemzeti Park

Tudod, hogy mi az a természetvédelmi terület? Olyan terület, ahol különleges természeti értékekkel találkozhatasz. A növényvilágot másképpen flórának, az állatvilágot pedig faunának hívjuk. A természetvédelmi szervezetek célja, hogy megvédjék ezeket a fajokat és közös élőhelyüket. Képzeld, ezeket a területeket még törvények is védik! Ezeken a területeken sűrűn előfordulnak lápok, szikes tavak, kunhalmok, földvárak, források, víznyelők, és speciális barlangok is.

© Duna-Ipoly Nemzeti Park

vörös mókus

*Te milyen területet helyeznél védelem alá? Miért?
Milyen szabályokat hoznál a látogatók számára?*

A Sas-hegyről

A Sas-hegy különlegességét a hegy alapkőzete: a dolomit adja. Ez a kőzet könnyen hasad, törik, – ami a mészkőre például nem igazán jellemző – emiatt éles gerincek alakultak ki rajta, kicsi völgyekkel és bércekkel, és mind-mind sajátos mikroklímával rendelkeznek, melyek számos növénytársulásnak adnak otthont. Így fordulhat elő, hogy a jégkorszak idejéből megmaradt fajtól pár méterre kifejezetten melegkedvelő, félsivatagi növényeket találunk.

Talán még a jégkorszakból maradt itt a hegy északi oldalán fellelhető budai nyúlfarkfű, ami egy fokozottan védett, bennszülött növény. Ezeket az őshonos fajokat tudományosan endemikus fajoknak hívjuk. A hegy déli oldalán találjuk a szintén fokozottan védett, melegbb földtörténeti korokból itt maradt **csikófarkat**, mely hazánk egyik legritkább növénye.

Van egy hihetetlen érdekessége ennek a helynek. Itt a Sas-hegyen a csikófarkból csak porzós, azaz fiú példányok élnek. Hát nem furcsa?

És azt tudtátok, hogy a Sas-hegy aljában apró zárt kertek találhatóak kanyargós kis sikátor utakkal? Ez a minden évszakban gyönyörű és látványos élőhely kiépített tanösvényen, szakvezetéssel járható körül.

Az itt bemutatott két növényritkaság mellett közel 500 hajtásos növény él a Sas-hegyen, ahol méretéhez képest hihetetlenül sok növény és állat él. Úgy mondjuk ezt, hogy nagy a fajgazdagság! Ez a terület 30 hektár, ami nagyon nagy szám! Nem csoda, hogy nagy számban

találunk itt gyönyörű lepkéket, pillangókat is, hiszen a változatos tápnövény kínálat odavonzza őket. A leggyakoribb lepkék a **kardoslepke** és a **fecskefarkú lepke**. Az állatfajok közül talán a **gyíkok** a leglátványosabbak, bár a terület pók-faunája is igen gazdag és egyedülálló.

A Sas-hegyi látogatóközpontban állandó kiállítás is megtekinthető, sőt, a központ emeleti helyisége akár ki is bérelhető, ha ünnepelni akarjátok magatokat vagy a természet sokszínűségét!

Jókai-kert Természetvédelmi Terület

„Hiszen én is boldog voltam addig, amíg a magam hétszilvafás telkén gazdálkodtam. Az a nagy uraság! Saját termesztette paszullyal, krumplival jóllakni, rá saját szürte karcot inni! Igaz, hogy ráment a gazdálkodásomra egy-egy regényemnek az ára, de megvolt érte magam gyönyörűsége.”

Jókai Mór 75 évesen írta e sorokat, visszaemlékezve szeretett svábhegyi birtokára, ahol 50 nyarat töltött el. Gondoltad volna, hogy Jókai Mórnak mellett, hogy annyi vas-tag regényt írt, még arra is jutott ideje, hogy kertészkedjen? Lehet, ha ma élne, ő lenne a közösségi kert mozgalom egyik híres vezetője!

Jókai életében meghatározó volt a természet- és kertszeret. Amellett, hogy számtalan könyvet írt,

szenvédélyes kertész és szőlész is volt. Annyira szeretett kertészkedni, hogy 1853-ban meg is vásárolt egy telket a budai Svábhegyen – egy felhagyott kőbányát – a rajta álló házzal együtt. Gondos és kitartó munkával a birtokát borító sűrű bozót helyébe szőlőt és gyümölcsfákat ültetett. Az erős szél ellen hársat, juharféléket, szilt, barkócát, vadgesztenyét, diót ültetett. A svábhegyi családi ház díszkertjében zajló szüretéken a legnevesebb

magyar művészek és gondolkodók látogattak el Jókai Mórhoz.

Az idill azonban az író halálával véget ért, a kert gazdát cserélt, majd fokozatosan hanyatlásnak indult, s az épületet rossz állapota miatt le kellett bontani. Hogy a kert újra méltó legyen megáldójához, jelenlegi fenntartói Jókai szellemében állították helyre. Gyümölcsfákat ültettek, rózsakertet és szőlőlugast létesítettek, a szélfogó erdősávokat felújították.

A Jókai-kert 1975 óta országos jelentőségű természetvédelmi terület, 2007 óta pedig védett történelmi kert.

Jelenleg az alábbi intézményeknek ad otthont:

- Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság
- Keve András Madártani és Természetvédelmi Szakkönyvtár
- Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület
- Petőfi Irodalmi Múzeum - Jókai Emlékszoba

Ha ellátogatsz ide, csodálatos panoráma, illatozó rózsakert, kőpark tanösvény és Jókai által ültetett évszázados fák várnak. Mindenképp keresd meg a kert madárodút, madáretetőit és itatóit is.

A Jókai emlékszoba kiállítási anyaga visszarepít a XIX. század végi svábhegyi hétköznapjaiba. Itt találtak otthonra a Jókai család egykori tárgyai és régi fényképei is. Sőt, az itt található madárgyűjtemény tanulmányozásakor akár fejlesztheted **ornitológiai*** tudásodat is.

Jókai Mór a természet nagy ismerője volt, ha regényeit olvasgatod, szinte megelevenedik előtted a táj. Így van ez Az aranyember Senki szigetének kitalált, több emlékből összegyúrt tájával is. Olvasd csak!

„[...]Beljebb haladva, óriási füzek és jegenyék irtatlan erdején kell áthatolni, miket sok helyütt halomra döntögetett a vihar, s ott tövises bozótot képez a szigetek gyümölcstermő folyondára, a földi szeder, a korhadó talajból magasra nőtt valeriana fűszerillatot vegyít a nyárfák gyógyszaga közé. [...] S a virágok közt csodálatos zöld, barna, vörös gyümölcs alakú gumók emelkednek ki, miket nem is ismer minden ember; tavasszal virított hagymás növények érett magtokjai azok. [...] A madarak közül sem jön ide a pacsirta, sem a vadgalamb; azok a szigeten nem élnek meg. Azoknak mind olyan hely kell, ahol ember lakik, magot vet. Hanem két állat mégis van, mely a szigeten is elárulja az emberi lény közellétét. Az egyik a darázs, a másik a sárgarigó.”

Jókai Mór

sárgarigó

© Zsoldos Márton

Én is szívesen eljutnék egy hasonlóan idilli helyre. A te álomszigeted hogy nézne ki? Rajzold le nekem!

Barabás Villa

Tudod-e, ki volt **Barabás Miklós**? Ő egy híres festőművész volt, aki a XIX. században, tehát az 1800-as években élt és alkotott. Számos múzeumban

találkozhatsz festményeivel, például „A Lánchíd alapkövetétele” (1864) című képével. Az ő kezei közül kerültek ki a legnagyobb magyar történelmi hősök

arcképei. Lefestette többek között Vörösmarty Mihályt, Széchenyi Istvánt, Liszt Ferencet, Arany Jánost és Zrínyi Miklóst is.

Ezt a villát, ahol most állsz, 1839-ben vette meg a festő, de akkor még itt, a Városmajor utca 44. szám alatt csak szőlőskert várta a pihenni vágyókat egy kis présházzal és a hozzá tartozó borospincével. Barabás Miklós 1840-ben saját tervei alapján építtette fel a **klasszicista stílusú*** villát. Az épület alatt óriási, elsősorban bor tárolására alkalmas pince is volt, melyből földalatti folyósó vezetett át a vincerházhoz. Ugye milyen izgalmas?

A festő végül 1870-ben eladta a házat. Ezután a villa többször is tulajdonost cserélt. Az épület-együttes az új tulajdonosok igényének és ízlésének megfelelően változott, és a toldozgatások eredményeként az eredeti villaépület felismerhetetlenné vált.

Kalandos lehetett! De vajon kik voltak a vincerlérek? Én tudom! Régi időkben ők kezelték és őrizték a szőlőket, sőt nagyobb birtokoknál a különböző szőlővel kapcsolatos munkákat is ők felügyelték. Saját házat és rendszeres évi fizetést is kaptak.

Sétálj egyet a közel 1000 m²-es kertben, és figyeld meg az itt található növényfajokat, lombos fákat, örökzöldeket és cserjéket! Most csukd le a szemed, és gondolatban próbáld megidézni a látott növények formáit, körvonalait. A villa kertjében minden évszakban találsz valami izgalmas megfigyelni valót. Rajtad áll, hogy egy-egy alkalommal milyen szempontból fedezed fel a kertet. Ma talán csak a rózsaszín virágokat keresed meg, holnap pedig méret alapján kutatod fel a csodaszép növényeket. A madarakat itt télen-nyáron kedvedre figyelheted. Érdemes kis naplódba feljegyezni megfigyeléseidet.

Ki tudja, talán, amikor már híres botanikus leszel, hasznodra lesznek ezek a kis rajzok, jegyzetek.

Az egykori szőlőbirtok kertje ma közösségi tér, épületei kulturális programoknak, esküvőknek adnak otthont.

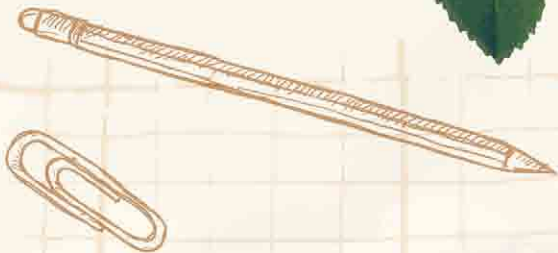
Azt tudtad, hogy az értékeinkre vigyázni kell? Nincs ez másképpen az épületeinkkel sem. Ennek a villának nagy szerencséje volt, ugyanis a Hegyvidéki Önkormányzat 2000-ben felújította egy híres építész, Basa Péter tervei alapján. Ez az építész nagyon kreatív volt, mert a festő által alkotott akvarellrajzot használta fel a tervezéshez. Annjira jól sikerült a felújítás, hogy az épület 2004-ben még Europa Nostra-díjat is kapott. Ez a díj az Európai Unió műemlékvédelmi díja, mindenki büszke lehet rá, aki megkapja.

A Barabás Villa növényleltárkönyve szerint az alábbi növények élnek itt. Te megtalálod őket itt a kertben?

Ha igen, próbáld meg lerajzolni a levelüket, termésüket vagy írd le a jellemzőiket!

NÖVÉNY NEVE	RAJZA	NÖVÉNY NEVE	RAJZA	NÖVÉNY NEVE	RAJZA
bálványfa		amerikai tulipánfa		kecskerágó	
császárfa		vadgesztenye		mogyoró	
csertölgy		boróka		orgona	
csörgőfa		kaukázusi jegenyefenyő		ostorménfa	
gyertyán		tiszafa		som	
fügefafa		fekete bodza		sóskaborbolya	
korai juhar		aranyvessző (forzícia)		balkáni babérmeggy	
magas kőris		aranyeső		amerikai duglászfenyő	
mezei juhar		galagonya		lepényfa	
selyemakác		jósika orgona		nyáriorgona	

Nézd csak! A kertben sok-sok madáretetőt és odút is találsz, ami a közeli Kis-svábhegy madarainak ad otthont. Tervezz te is saját madáretetőt! Ha tetszik a lerajzolt terved, akár meg is valósíthatod! Én természetes anyagokat használnék a megépítéséhez.

Gellérthegy

Ahogy Budapest utcáinak, tereinek, épületeinek és parkjainak nagy része, úgy Budapest egyik legerdekesebb hegye, a Gellérthegy is egy élő történelemlékhely! Az itt élőknek mindig is fontos volt, hiszen ennek a hegynek az északi lábánál volt a dunai átkelőhely.

A XVI. században főként németek éltek ezen a környéken, akik a hegyen álló palánkvár miatt Blocksbergnek hívták a hegyet, ami szó szerint „palánkvár” jelent. A törökök viszont Güz Eliasz hegyének nevezték. A XVI-XVIII. században a hegy leginkább egy vadonhoz hasonlított, csak a déli és nyugati láncán folyt szőlőtermesztés. Sokan boszorkányok gyülekezőhelyének tartották ezt a területet, amit talán azért gondoltak, mert sokáig titkos pogány szertartásokat végeztek itt. A XIX. században aztán a húsvét hétfői búcsúkról, a szüreti multságokról és az innen feltároló panorámáról volt nevezetes a Gellérthegy.

© Wikimedia Commons: Kiss Tamás

A térség hőforrásait már a római korban is ismerték és igen nagyra értékelték.

© FORTEPAN, orig: Kurutz István

Izgalmas a hegy elnevezése is. A hegy nevét egy férfinév adja. Mindenki ismer legalább egy Gellértet! Neked talán a legjobb barátodat hívják így? A hegyet is egy bátor, több száz éve élt emberről nevezték el. Tudod-e, hogy ki volt ez a Gellért? Nem tudod? Sebaj, neked is szívesen elmesélem!

Először a nagy reformerünk, Széchenyi István szeretne volna parkká változtatni a hegyet, de terve nem járt sikerrel. Az 1848-49-es szabadságharc után felépítették a hegy tetején található Citadellát, hogy a lázadó pesti polgárságot innen is szemmel tudják tartani. A kiegyezés után aztán ez az épület katonai funkcióját elvesztette.

A Gellérthegy elnevezés egy Szent István halála után született legendára vezethető vissza, miszerint 1046-ban - a Vata-féle pogánylázadás idején - a hittérítő Szent Gellért püspököt erről a hegyről taszították a Dunába. Ez a büntett annyira megrendítette az ott élőket, hogy emléket így őrizve, Gellérthegyként kezdték emlegetni a hegyet.

Számos fantasztikus terv pattant ki a korabeli emberek fejéből, hogy miként lehetne a Gellérthegyet a leginkább hasznosítani. Voltak, akik pálmakertet, szórakozóhelyet, siklót, nemzeti pantheont, sőt hullámvasutat képzeltek el a hegyen. Szent Gellért szobrát, mely a remek szobrász Jankovich Gyula alkotása, 1904-ben avatták fel, 1925-ben pedig megépült a Gellérthegy mai napig is egyik legtitokzatosabb építménye, a sziklakápolna.

A hegyet sem kímélték a háborúk, az 1950-es években azonban szinte teljesen helyreállították a zöld környezetet. A II. világháború után készült el a Felszabadulási emlékmű is, mely Kisfaludi Strobl Zsigmond alkotása.

A hegy tetején víztározót találsz. Itt áll egy körpanorámás kilátóterasz is, mellette a „Király és királyné” című domborművet találod, ahol egy tapintható térképen megpróbálhatod beazonosítani a lábad alatt elterülő város elemeit. A Buda királyfi és Pest királykisasszony című szobor kompozíciót Lesenyei Márta szobrászművész készítette 1982-ben. Ha lépsz párat, rögtön a Filozófusok kertjében találod magad.

A hegy egyik legmagasabb pontján, a víz, a föld és az ég határán állították fel a kert megálmodói a filozófia kertjének alakjait. A kertben öt alak – **Ekhnaton**, **Jézus**, **Buddha** és **Lao-ce**, valamint **Ábrahám** fekvő szobrát láthatjuk – a világmindenséget, a közös Istenséget jelképező kör alakban, egy fénylő gömb felé nézve nyertek elhelyezést. Mellettük kapott szobrot **Assisi Szent Ferenc**, **Daruma** (Boddhidarma) **herceg** és **Mahatma Gandhi** – elhelyezésük egyenlő oldalú háromszöget alkot. Az itt található szobrok Wágner Nándor, Japánban alkotó magyar szobrászművész alkotásai. Ha arra jársz, figyelj meg, melyik szoborhoz méssz oda először. Ülj vagy állj oda közéjük, hallgass bele a csendjükbe!

Most felrepültem a hegy leges legtetejére! Innen jól látom, hogy itt különféle **cédrusok**, **diszcseresznye**k, a hegytetőnél lévő parkokban pedig ritka **homoktövis**, falakra kigyózó **kúszónövények** teszik változatossá a környék parkosítását.

Te milyen iskolai
tanszerekre ismersz
rá a játszótéren? Ha
ihletet kaptál, tervezz
te is játszótérrel egy
általad meghatározott
témára! Lehet az
a környezetvédelem,
az üritázás, vagy
bármilyen más! Kihagyunk
egy jó nagy helyet
a terveidnek.

© FŐKERT Nonprofit Zrt.

Látogass el a Jubileumi parkba is! A hegy délkeleti és déli oldalán elterülő parkot egy acéloszlop tetején álló szélkakasról ismerheted fel. E szélkakas Segesdi György munkája. További állatokat is találhatsz a parkban. Tudtad, hogy Barta Lajos kőcsikó szobraikat meg is simogathatod? A korábban Kőcsikós, ma Cerka-Firka játszótérrel a FŐKERT 2014-ben újította fel a „Tedd meg magadért!” elnevezésű környezetszépítő akciója során.

Vérmező

Ha a Vérmezőn sétálsz, bizony a történelmünk különböző rétegein és eseményein haladhatsz át!

Réges-régen ezen a mezőn még katonák masíroztak. A török hódoltság utáni időkben a várat védő terület, úgynevezett glacis volt. A glacis kifejezést arra a területre használták a hadászok, amelyik a vártól pontosan egy puskalövésnyi távolságra terült el. A mai vérmező a várnagy tulajdona volt, aki kaszálónak használta a területet. Innen erednek az egykori nevei is: generális rét vagy várnagyi kaszáló.

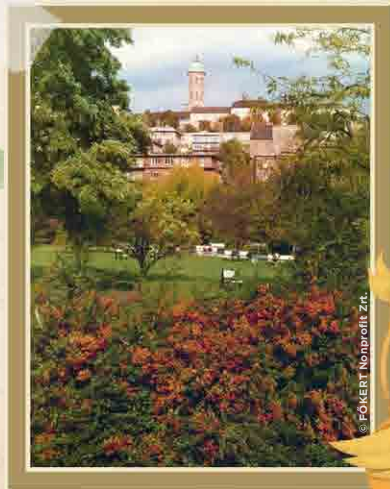

E mező a mostani nevét egy sokkal szomorúbb esemény miatt kapta: 1795-ben itt végezték ki a magyar jakobinus mozgalom öt vezetőjét, köztük Martinovics Ignácot is. A XIX. században aztán a magyar katonák gyakorlatozásra használták a mezőt.

A Vérmező egy szépen körülhatárolt, jól meghatározható hely Budapesten.
Le tudod írni, hogy milyen utak és utcák határolják?

Megjeflés: A Krisztina körút,
Mikó utca, Attila út

A Vérmezőt szobrok is benépesítik: az Attila út mentén találsz a Budai önkéntes ezred emlékművét (Szabó Iván és Jurcsik Károly, 1967). Az emlékmű környékét színes levelű fákkal és cserjékkel ültették be. 2008-ban költözött a parkba Babits Mihály szobra (Marton László szobrász és Finta József építész).

A Déli pályaudvarral szemben, a park közepén egy napozórét terül el. Itt „napozik” Nagy István János fekvő nőt ábrázoló szobra (1984), megtalálsz még itt a két sziklával kiképzett csobogót (Herman Ottó emlékkút, 1972) és a Magyar jakobinusok egyszerű kötömből készült emlékművét (Matzon Frigyes, 1955).

A közeli kőfalon Budavár díszpolgárai által felírt Babits idézeteket olvashatsz, megtalálsz őket? Kik írták fel idézeteket, ismered őket?

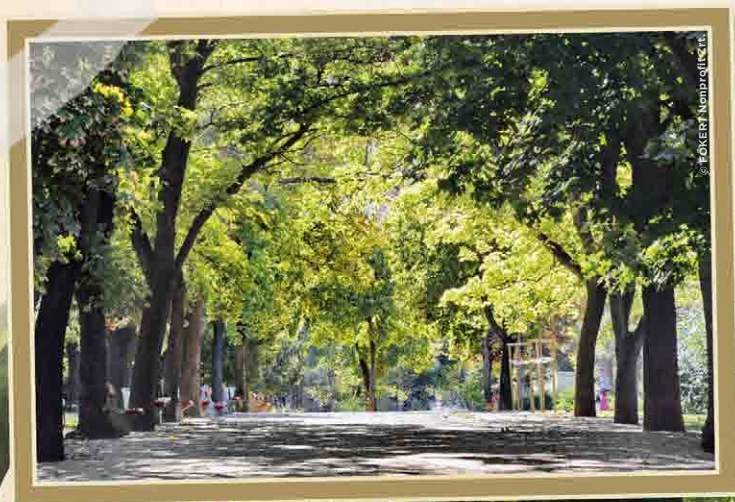

1979-ben, a nemzetközi gyermekévben nagy volt az építési kedv Budapesten. A Vérmezőre ekkor új, kísérleti játszóteret építettek a Mikó utca felőli oldalon, amelynek egyik nevezetessége Kiss István szitakötős csobogója lett. Ezért is nevezték el ezt a játszóteret Szitakötő játszótérnek. 2011-ben új, modern játékokat kapott a játszótér. Neked melyik a kedvenced?

A városban nem csak közösségi közlekedéssel, autóval, gyalog közlekedhetünk, hanem biciklivel is. Ha erre jársz, térj be te is nyugodtan az Attila út és a Krisztina körút találkozásában található kerékpáros szerviz-, információs és találkozópontra, ahol önkiszolgáló kerékpárszerelő állomást,

kerékpárpumpát, ivókutat, térképet és kerékpáros információs táblát is találhatsz. A kerékpáros ponton egy, a hely hangulatához illeszkedő installáció is helyet kapott, amely az újrahasznosított kerékpáralkatrészek beépítésével az értéknövelő újrahasznosítás jelentőségét hivatott hangsúlyozni.

Írj egy rövid mesét a szitakötőkről! Kihagyunk neki egy jó nagy helyet!

Régen a parkokban kis táblácskákra írták, hogy melyik növénynek mi a neve. Agyagból, önszáradó gyurmából te is készíthetsz ilyen kis táblákat.

A parkban sétálva botanikai ismereteidet is tovább bővítheted! Megtalálhatók itt a budapesti parkok gyakori fafajai. Élnek itt juharok, kőrisek, nyárfák, japánakácok, hársak, szilfák, bükk, tölgy, az örökzöldek közül találkozunk tiszafákkal, hamisciprusokkal, ezüst- és sima fenyőkkel, tujával, szerb luccsal és atlasz-cédrussal.

Előfordul néhány ritkább faj, vagy különlegesen szép egyed, mint például a korai juhar sötétvörös levélfonákú változata, fehér tarka hegyi juhar, mézesfa, szomorúkőris, sárgafenyő, páfrányfenyő. A cserjeszint gyakori fajai, a madárbirs, a fagyal, a tatár-lonc, a tűztövis és a mogyoró.

A notebook page with a grid pattern. In the top left corner, there is a pencil and a paperclip. The page is decorated with green leaves in the top right and a yellow animal in the top left. A large, faint shadow of a person is visible in the center of the page. At the bottom, there is a brown brushstroke containing text.

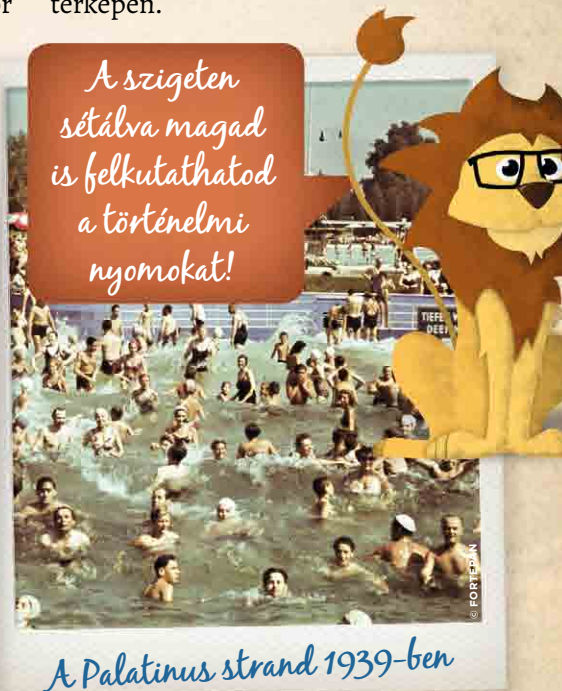
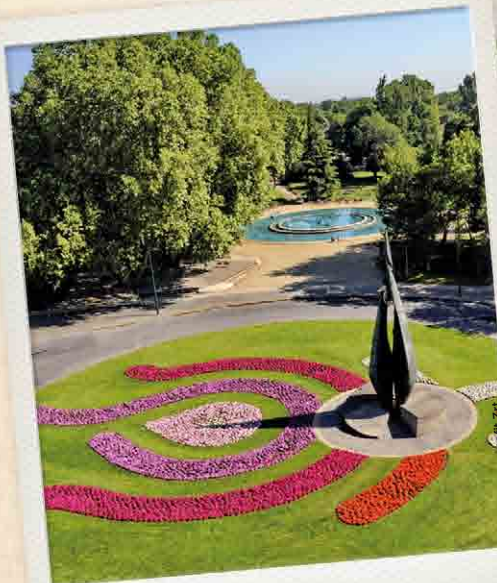
A Vérmező igazi városi zöld terület, így sokféle igénynek kell megfelelnie a természeti értékeinek megtartása mellett. Te milyen lehetőségekkel töltenéd meg a területet, hogy az emberek minél inkább magukénak érezzék?

Margitsziget

Már a Margitszigetnél tartunk? Várj, erről a szigetről már esett szó! Ja, már emlékszem, a Nyulak szigete! A Margitszigetnek a történelem során több neve is volt. Hívták már ugye Nyulak szigetének,

Urak szigetének, Budai-szigetnek, sőt Boldogasszony szigetének is. Aztán később Szent Margit szigetének nevezték és végül Margitszigetre keresztelték át. Jut eszembe, akkori tulajdonosa, József nádor

miatt Palatinus- vagy Nádor-szigetként is emlegették egy ideig. E sok név annak szól, hogy ez a sziget mindig rendkívüli helyet foglalt el Magyarország és Budapest térképén.

A szigeten sétálva magad is felkutathatod a történelmi nyomokat!

A Palatinus strand 1939-ben

A középkorban már templomot építettek a szigetre, ezt a premontrai rend Szent Mihály templomának hívták. A XIII. században

IV. Béla királyi kastélya és mellette az általa alapított domonkosrendi apácák kolostora is felépült. A XVIII. században *Sándor Lipót* főhercegnek köszönhetően vált igazi kert a szigetből. Az

áradásoknak hála, jó talajú, ősfákkal benőtt, sajátos szigetet vehetett birtokába a főherceg, ahol szántóföldek, szőlők, rétek és kertek voltak. Micsoda levegője lehetett már akkoriban is a szigetnek!

IV. Béla királynak volt egy lánya, aki itt, ezen a szigeten egy kolostorban élte le életét. Őt Margitnak hívták. Később erényes és csodákkal teli élete miatt szentté avatták, így mi már Szent Margitként ismerjük és tiszteljük őt.

Aztán a szigetből óriás kert lett. Elsőként sétautakat alakítottak ki Pest, Buda és Óbuda felé, gyönyörű panorámával. Az idős fák új társakat kaptak, rózsakertet is ültettek. 1820-as évekre már Pest és Buda polgárai is sétálhattak a szigeten. 1908-ban aztán a szigetet megvette a magyar állam. Ezután épült meg a vízesés melletti sziklakert, majd 1936-ban a mai napig igen népszerű japánkert.

Bár én nem vagyok egy nagy futó, azt azért jól látom, hogy sokan járnak a szigetre sportolni is!

Sokan járnak a szigetre sportolni is! A századfordulón sorra nyíltak itt a csónakházak és evezős klubok. Aztán Hajós Alfréd, – aki amellett, hogy úszóként olimpiai aranyakat is nyert, remek építész is

volt – megtervezhette álmai uszodáját, a Nemzeti Sportuszodát. Ez az uszoda a mai napig nagy népszerűségnek örvend a fővárosiak, a vidékiek és az idelátogató külföldiek körében. 1937-től fürödhetünk

a Palatinus strandon, az első margitszigeti strand helyén. A meleg vizes források kiépítését Zsigmondy Vilmos geológusnak köszönhetjük, ugyanis 1866-ban ő fúrta itt először kutat. Milyen jól tette!

A Margitsziget sok művészt meghíretett. Az idős Arany János itt írta az Őszikéit. Írj te is saját verset! Legyen benne szín, forma, hang, hangulat, valamilyen érzelem, s ha nagyon gyakorlott versíró vagy, akkor legyen benne a szigeten megtalálható növény is!

A Margitszigetre leginkább szórakozni jártak a városi polgárok. Mulatott a nép az alsószigeti vendéglőben (későbbi nevén Casino), a forránházban (ez a víz-esésnél volt található), a Margitfürdőben, a kis- és nagyszállóban és a felső vendéglőben. 1936-ban megépült a marosvásárhelyi Bodor-kút mintájára a zenélő kút is, majd 1938-ban a víztorony mellett a mai napig működő Szabadtéri Színpad is megnyitotta kapuit.

A sziget egy élő növényalbum. Élnek itt még József nádor korabeli hatalmas platánok is. Némelyik átmérője a két métert is meghaladja. Élnek itt még vadgesztenyefák, különféle juharfák, kőrisek, szilkefák és ostorfák. No meg japánakác, hárs, tölgy, feketedió és idős nyárfa is található a szigeten. Vannak egészen furcsa nevű lakói is a kertnek: ilyen például a vasfa és a lepényfa.

Tülevelű fák is vannak szép számmal: feketefenyők, ezüstfenyők, szerb- és közönséges lucfenyők, hamisciprusok, arizonai ciprusok, tiszafák, borókák is. A felsorolás végére hagyjunk egy igazi különlegességet: a kínai mamutfenyőt.

A szigetre sokféle ember járt szórakozni. Az arisztokrácia és a jómódú polgárság tagjai, a művészek, írók, költők kedvenc találkahelyévé vált a sziget. A szegények viszont nem tudták kifizetni a belépti díjat. Képzeld, akkor még jegyet kellett váltani a Margitszigetre! Ez mai szemmel nem tűnik túl igazságosnak!

Ennek az óriási kertnek a gondozása nem kis feladat! A kisállatkertet a Fővárosi Növény- és Állatkert, a növényeket és játszótereket a FŐKERT gondozza. A rózsakert, a virágágyások karbantartása és a **pergolák*** felújítása is időről időre munkát jelent.

A kínai mamutfenyő mellett még több különleges, a szigeten megtalálható fát soroltunk fel neked. Tudod, hogy mik tartoznak össze? Egyet már összekötöttünk segítségképpen. Most rajtad a sor!

kínai

szárnyasdíó

perzsa

tüskés sárgafa

virginiai

ámbrafa

kaukázusi

mocsárciprus

amerikai

varázsfa

• Az Árpád-híd lehajtója mellett található az első magyarországi öko-játszóteret, ahol még többet megtanulhatsz a környezet-tudatosságról. Próbáld ki bátran!

ELTE Fűvészkert

A Fűvészkert egy óriási nagy botanikus kert Budapest szívében. Ez a mesés dzsungel már 150 éve működik jelenlegi helyén, Józsefváros legközepén. Ha egyszer ellátogattok ide, egy 3,1 hektáros természetvédelmi terület vár majd titeket, mintegy nyolcezer növényfajjal és rengeteg más látnivalóval. A kert gyönyörű műemléke

a Pálmaház, mely 1864-ben nyitotta meg üveg kapuit. Ezt az érzékeny építményt 2011-ben újjáépítették, így most szebb, mint valaha. Ha erre jársz, mindenképpen nézd meg a Pálmaházat, amely a trópusi, szubtrópusi növények otthona lett. E mesészerű üvegpalota nélkül a benne élő növények nem vészelnék át a telet. Találhatsz itt

különböző kaktuszokat, broméliákat és orchideákat, valamint pálmákat és trópusi kontyvirágféléket is. Ugyanebben a kertben 1893 óta áll az elegáns nevet viselő „Viktóriaház”, amelyet egyetlen egy különleges trópusi növény – az amazonasi tündérrózsa – számára építettek. Jut eszembe, a Fűvészkert nevével már biztosan te is találkoztl, hiszen itt játszódtott Molnár Ferenc híres ifjúsági regényének, A Pál utcai fiúknak több jelenete is. A régi idők épületei közül sajnos már csak a Pálmaház maradt meg.

A Fűvészkert Pálmaházában különleges mediterrán növényeket is megtalálhatsz, amelyek Szicíliából és Spanyolországból érkeztek. A legkülönlegesebb egy hatalmas méretű növény, mely tréfás nevét, Black Boy, (latinul Xanthorhea) azaz fekete fiú, fekete törzséről és hajcsomóra emlékeztető hajtásairól kapta. Vajon megtalálod a képen (vagy a kertben) a mókás nevű óriást?

Látogass el te is
a Pálmaházba!
Molnár Ferenc
regényének részlete
visszarepít minket
a múltba, a Pál utcai
fiúk közé!

© FORTEPAN, orf. Bujánhegy, Göza

„A három kislegény most megpihent kissé. Körülnéztek a furcsa épületben, melynek üvegtetején, üvegfalain beszűrődött a városi este halvány világossága. Furcsa, érdekes hely volt ez a nagy üvegház. [...] Véges-végig nagy levelű, kövér törzsű fák állottak nagy, zöld dézsákban. Hosszú ládáknak a páfrány és mimóza tengészett. A középső rész nagy kupolája alatt pedig legyezőlevelű pálmák meredtek fölfelé, s délszaki növényekből valóságos kis erdő állott itt. Az erdő közepén aranyhalmos medence, a medence mellett pad. Aztán megint magnóliák, babérok, narancsfák, óriási páfrányok. Csupa erős, fojtó illatú növény, amely fűszeres szaggal tölti meg a levegőt.

S a gőzzel fűtött, nagy üvegcarnokban állandóan csurgott-csöpögött a víz. Koppantak a csöppek a nagy, kövér leveleken, s amikor egy-egy nagy pálmalevél megzörrent, a fiúk mindig valami furcsa, délszaki állatot véltek látni, amely itt futkos, ebben a meleg, nyirkos, sűrű kis erdőben, a zöld dézsák között.”

(részlet Molnár Ferenc: Pál utcai fiúk című művéből)

A Fűvészkertben évente több mint harminc kulturális-, szakmai- és közönségrendezvényen vehetsz részt, akár az egész családdal. Legnépszerűbb a japán kultúrát megidéző Sakura napok, de gyere és próbáld ki a kalandos Halloween- napot vagy az ízletes Paradicsom napot is. Évről-évre növekszik a szervezett látogatások száma,

szívesen jönnek ide iskolás csoportok is, sőt, nyári tábornak is helyt ad a kert. Az újonnan kialakított FűFa Tankertben a kicsik elleshetik a kertészkedés egyszerű fogásait is. Talán nem is gondolnád, de évente több esküvő, filmforgatás, fotózás zajlik a kertben és sok szakmai tanfolyamot, találkozót is tartanak az illatozó növények ölelésében.

*Majd elfelejtettem!
A Fűvészkert rengeteg
állatfajnak is otthona,
közel 20 madárfaj él náluk
állandóan, 14 madárfaj
pedig csak időnként élvezi
vendégszeretetünket. Madár
rokonaimat a különleges
madármegfigyelő pontról
akár meg is leshetitek. Sok
a mókus, a süni, a tavakban
koi ponty él. Éjjeli látogatóként
időről időre néhány denevérfaj
is megjelenik a kertben,
ivóhelyként használva a kis
tavat.*

szarka

© Zsoldos Márton

Már látom!
A Fűvészkertbe
érdemes időről időre
visszatérni, mert így jól
megfigyelheted, hogyan
fejlődnek a növények, s
később milyen termést
hoznak.

Tedd próbára magad
az alábbi játékkal!
Te hogyan folytatnád
a sort?

tövisszűrő
gébics

© Zsoldos Márton

barátposzáta

© Duna-Ipoly Nemzeti Park

The chick silhouette contains three rows of circular icons, each followed by an arrow pointing to a white circle for the next step:

- Row 1: A black hook-like shape → A flower with a stem and leaves → A white circle.
- Row 2: A horizontal line with a small black dot below it → A flower with a stem and leaves → A white circle.
- Row 3: A caterpillar → A seed pod → A white circle.

Budakeszi Vadaspark

Szerinted mit jelent a vadaspark? Ha arra tippelsz, hogy egy olyan zárt hely, ahol vadállatok élnek, akkor közel jársz az igazsághoz! Ma már két jelentése is van: egyrészt egy olyan erdei helyszín, ahol kikapcsolódhatunk, másrészt az állatkertek egy bizonyos fajtája, ahol a minket körülvevő flóráról és faunáról tanulhatunk.

A Budakeszi Vadaspark 1979-ben, pont gyereknapon nyitotta meg kapuit a látogatók előtt. A vadasparkot azért alapították, hogy természetes élőhelyükön figyelhessük meg a Magyarországon őshonos és a Kárpát-medencébe betelepült állatvilágot, valamint hogy interaktív és játékos módon ismerhessük meg a minket körülvevő természetet. A parkban továbbá tanulhatunk a környezettudatosságról és arról, hogyan tehetünk a mindennapokban a környezetünkért, hiszen a környezetvédelem nem csak iskolai tananyag.

Írd be a helyszín mellé azt, amit a legérdekesebbnek találtál! Elmeséled a legizgalmasabb kalandodat a barátaidnak is?

Madárbarát kert.....

Makk Kuckó.....

Erdészeti Játszóter.....

Vadászati Tanösvény.....

Interaktív Tanösvény.....

MedvExit.....

Budakeszi Kalandpark.....

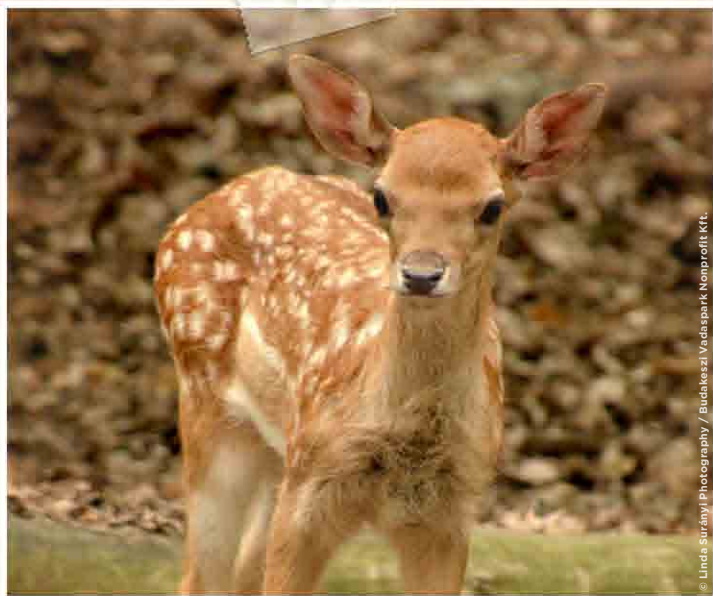
Dinó Park.....

Óvodapedagógiai program.....

Egy park és mégis mennyiféle izgalmas helyszín található itt! Keresd meg és járd körbe a „**Madárbarát kert**” tanösvényt, majd fedezd fel a **Makk Kuckó** játszóteret, de ne hagyd ki az **Erdészeti Játszóteret**, és a **Vadászati Tanösvényt** sem. Még most sem fáradtál el? Rendben! További kalandokra fel! Kanyarogj végig az **Interaktív Tanösvényen**, utána pedig próbáld ki

a **MedvExit** szabadulós játékot is, de a vadasparkhoz szorosan kapcsolódó **Budakeszi Kalandpark** és a **Dinó Park** is csak arra vár, hogy birtokba vedd! Ha pedig szeretnéd házhoz vinni a vadasparki élményt, akkor ne hagyd ki az **Óvodapedagógiai programot** sem, ami az iskolákban és óvodákban, a vadasparki szakemberek által tartott egy órás csoportfoglalkozás. Kész vagy?

A Budakeszi Vadaspark a digitális és virtuális világban is jelen van: kövesd Facebook oldalukat vagy próbáld ki okostelefonos alkalmazásukat, hogy jobban megismerd a vadasparkot! Érdemes hétvégén is ellátogatni ide, amikor tematikus, játékos ismeretterjesztő programokkal várnak az állatok életének minden titkát ismerő szakemberek.

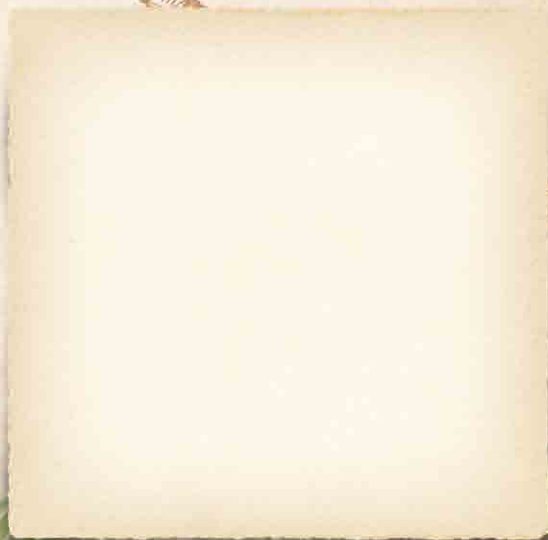

© Linda Surányi Photography / Budapesti Vadaspark Nonprofit Kft.

Ha szereted az állatokat, Magyarországon még sok-sok állatkertben és vadasparkban tanulmányozhatod őket! Írtam neked egy listát róluk, de lehet, hogy kifelejtettem egyet-kettőt. Hagyok neked itt egy kis üres helyet, így ide te is beírhatod, ha újabbakat találnál!

- Fővárosi Állat- és Növénykert
- Nyíregyházi Állatpark
- Xantus János Állatkert, Győr
- Debreceni Állat- és Növénykert Vidámpark
- Kittenberger Kálmán Növény- és Vadaspark, Veszprém
- Jászberényi Állat- és Növénykert
- Pécsi Állatkert és Akvárium-Terrárium
- Miskolci Állatkert és Kultúrpark
- Szegedi Vadaspark
- Kecskeméti Vadaskert
- Magán Zoo, Felsőlajos
- Gyöngyösi Állatkert
- Medveotthon, Veresegyház

A vadasparkban háziállatokat és vadállatokat egyaránt megtalálsz! Érdeemes megfigyelni viselkedésüket és mozgásukat, élőhelyüket, külső jegyeiket: színüket, szőrzetüket vagy épp tollazatukat. Ha megfigyelsz egy állatot, megállapíthatod, hogy melyik másik itt élő állathoz hasonlít a legjobban, és kifizyelheted, hogy melyik állat lehet az „ellensége” vagy pont hogy a „barátja”.

Te hogyan írnád le a felsorolt állatokat annak, aki még sosem látta őket?

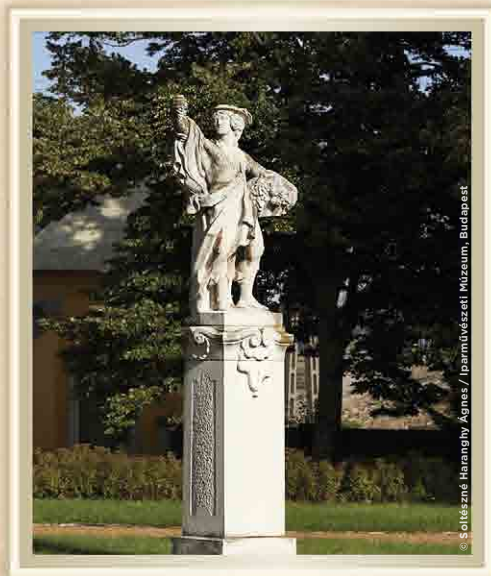
© Linda Sipányi Photography / Budapesti Vadaspark

- Mangalica.....
-
- Racka juh.....
-
- Pézsmaréce.....
-
- Házi pulyka.....
-
- Szamár.....
-
- Európai vörös róka.....
-
- Nagy pele.....
-
- Arany sakál.....
-
- Nyestkutya.....
-
- Muflon.....
-
- Macskabagoly.....
-
- Fácán.....
-
- Szarka.....
-
- Tökésréce.....
-
- Egerészölyv.....
-

Nagytétényi Kastély és parkja

Magyarország kastélyai élő történelemlékönyvek. Ezek a díszes épületek több évszázadra is vissza tudnak repíteni minket a múltba. Így van ez a Nagytétényi Kastélyal is. Itt az idő, hogy megismerd történetét!

© Soltészné Haranghy Agnes / Iparművészeti Múzeum, Budapest

© Soltészné Haranghy Agnes / Iparművészeti Múzeum, Budapest

A Budapest szélén álló Nagytétényi Kastély története egészen az ókorig nyúlik vissza. Ez a Duna menti terület ugyanis Campona néven része volt a limesnek, azaz a rómaiak erődíjrendszerének. A II. századi római erőd maradványai

a kastélypark déli része és a szomszédos területek alatt fekszenek. A kastély helyén pedig valaha egy római gazdálkodó háza állt. A XIII. században ezt a régi, romos épületet – a római romokat felhasználva – udvarházzá

építtette át az akkor igen tehetőseknek számító Tétény család. A Tétény család rokonságban állt az egykor uralkodó Árpád-házzal is. Erről a gazdag és nemes családról kapta Nagytétény városrész is a nevét.

Abban az időben, amikor Magyarország középső részét a törökök uralták, az udvarházat magas rangú török tisztok lakták, a kertben pedig török virágok pompáztak.

Ám a török uralom sem tartott örökké. A török igalóli felszabadító harcok során az épület romossá vált. Így 1720-ban az új tulajdonos, Száraz György megkezdte a ma is álló kastély felépítését, hogy udvari tanácsosi rangjához méltó fedél alatt hajthassa nyugovóra a fejét. Miután meghalt, leányának férje, Rudnyánszky József folytatta a kastély építését, aki a gödöllői kastélyt felépíttető Grassalkovich Antal unokaöccse volt. Nem is csoda, hogy ha a Nagytétényi kastélyban jársz, megidéződik a gödöllői kastély hangulata is. Valószínűleg mindkét épületet Grassalkovich gróf kedvelt építtesse, Mayerhoffer András tervezte.

© Soltészné Haramgyi Ágnes / Iparművészeti Múzeum, Budapest

© Soltészné Haramgyi Ágnes / Iparművészeti Múzeum, Budapest

Akkoriban az új kastély körüli park a mainál jóval nagyobb és díszesebb volt. Kanyargós sétányok és széles sugárutak vezettek a kapukon kívülre. Észak felé a Nagyboldogasszony-templomhoz, dél felé pedig egészen a közeli Duna-parthoz kanyargott el az út. A kapukon belül egy különleges mértani formákba rendezett dísznövényekkel, díszkutatkkal,

fasorokkal és szobrokkal ékesített ún. franciakert terült el. Erre a régi parkra ma leginkább már csak a szobrok emlékeztetnek, amelyek a barokk művészet kedvelt alakjait, a római mitológia hőseit ábrázolják. Itt található egy igazán különleges szerelmes kentaur-szobor is, amely szobor eredetije még a római korban készült.

Most már sokat sétáltunk együtt és nagy gyakorlatra tettél szert a növények felismerésében. Írd le, hogy milyen növényekkel találkozol séta közben! Hasznos lehet, ha le is rajzolod őket a botanikai füzetedbe!

Megfigyelted, milyen úton érkeztél a kastélyhoz? Lehet, hogy a **Hugonnai Vilma Általános Iskola** felől érkeztél? Esetleg a **Hugonnai Vilma utcán** keresztül jöttél? Hallottál már erről a híres hölgyről? Ha nem, akkor itt az ideje, hogy meséljek róla egy kicsit!

Hugonnai Vilma még a Nagytényi Kastély falai között született 1847-ben, és akár hiszed, akár nem, de pár évtizeddel később ő lett Magyarország első orvosnője. A XIX. században nők még nem tanulhattak a magyar egyetemeken. Vilmának, aki kislány korától tele volt tudásszomjjal és segítészándékkal, Svájcba kellett utaznia, hogy orvoslást tanulhasson. Zürichben meg is kapta

diplomáját, azonban itthon nem fogadták el azt, így kezdetben csak bábaként dolgozhatott. Jóval később, ötvenévesen újra le kellett vizsgáznia, és ekkortól már dolgozhatott orvosként. Kezdeti nehézségei arra sarkallták, hogy egészen 1922-ben bekövetkezett haláláig harcoljon a nők magas szintű képzéséért Magyarországon. Hugonnai Vilma igazi példakép lehet ma is!

Ide lerajzolhatod, hogy te milyen címert terveznél magadnak!

Ha a főkapuban állva felnézel az épületre, bizonyára észreveszed a főbejárat fölötti kiemelt mezőt, ebben pedig a két kecses címerpajzsot. Ezeken valaha az építető házaspár, Száraz Julianna és Rudnyánszky József címerei pompáztak. A régi címerképek mára már lekoptak, így aztán bárki elképzeli a saját címerképét ezen a csodás épületen.

Sétálj körbe, és figyelj meg alaposan a park és az épület szobrait! Az alakok jellegzetes külsővel rendelkeznek, vagy jellegzetes tárgyakat tartanak, amelyek segítségével megfigyelhető kilétük. Lássuk, sikerül-e beazonosítanod őket! Kösd össze a mitikus személyt a leírással!

Nőalak, karjában búzagalászok

Nőalak, kezében fáklya

Fiatal nő, karjában virágcsokor

Ló alsótestű, férfi felsőttestű lény, hátán a szerelem gyermekistene, Amor

Szépséges fiatal lány, karjában virágokkal teli bőségszaru

FLÓRA, a tavasz és ifjúság római istennője

ÉJSZAKA

KENTAUR

ŐSZ

MERKÜR, a bor és mámor római istene

NYÁR

TÉL

NAPPAL

TAVASZ

ATLAS, a földgömböt hátán hordó óriás

Fiatal férfi kalapban, karjában szőlőfürtökkel teli kosár

Meggörnyedt, idősebb férfi, felemelt kezei közt egykor a mára elveszett glóbuszt tartotta

Szakállas férfi, meleg takaróba burkolózva

Nőalak, kezében kisebb napóra

Idősebb nő, kezében szőlőfürt

Mit nevezünk közösségi kertnek?

Röviden és persze roppant felnöttesen azt mondanám, hogy a közösségi kert nem más, mint egy olyan földterület, amelyet egy közösség együttesen gondoz.

Ez jó hír! Mert ez azt jelenti, hogy mi is lehetünk városi kertészek! Bár az emberek különbözőek: idősök, fiatalok, férfiak vagy nők, ami mégis közös bennük az épp a környezettudatos gondolkodás és az, hogy meg tudják becsülni egymás munkáját. Ezek a kertek közösségteremtő erejük mellett friss zöldséggel, gyümölcssel, fűszernövényvel látják el az őket gondozó városlakókat.

A városokban sokféle közösségi kerttel találkozhatok: léteznek boldog városi és külvárosi kertterületek. Igen, boldogok, hiszen ezeket a kerteket szorgos kezek gondozzák. De a közösségi kertek nem csak a nagyvárosokban, hanem vidéken is virulnak. E kertek típusai lehetnek egyszerű veteményesek is, de lehetnek akár gyümölcsfás kertek is. A díszkertek azért vannak, mert szépek. A tankertek viszont tanításra valók, hiszen kicsik és nagyok itt együtt tanulhatják meg a növénygazdálkodást. A közösségi kertek tartozhatnak egy-egy családhoz, de iskolához vagy kórházhoz is.

Eleinte sok ember meglepődött azon, hogy a városok kellős közepén zöldséget természetnek az emberek, de mostanra elterjedt a városi kertészkedés mozgalma, hiszen egyre többen tartják a kerteket a környezettudatos és **fenntartható életmód*** lehetőségének.

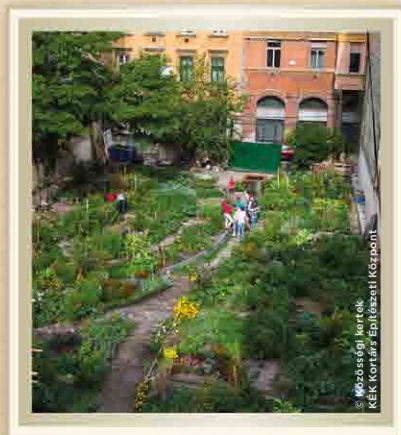
Hogy miért hasznosak ezek a közösségi kertek? Egy ilyen kert igazi közösséget teremt. Bárki kipróbálhatja magát és a kertészkedést kicsiben. A kertészkedés során eltűnik a társadalmi, generációs vagy kulturális különbség. Csak a föld és a növények szeretete és tisztelete számít. A kertészkedés egészségünket is megőrzi, hiszen amit mi termelünk, biztosan vegyszermentes és a rendszeres hajlongás és friss levegőn való serénykedés bizony testmozgásnak sem utolsó.

S hogy ide idézzem okos bagoly rokonomat, ő mindig felhívja a figyelmemet arra is, hogy „egy közösségi kert hasznos a társadalom számára is, de az oktatásban és a környezetvédelem számára is nagy segítséget jelent.” Hogy milyen okos ez a bagoly!

Azért a te véleményedre is nagyon kíváncsi vagyok! Szerinted milyen formában lehet hasznos egy kert?

Néhány jó példa a közösségi kertekre!

Grundkert (VIII. kerület, Apáthy István utca 16.)

Az immár harmadik helyen létesült Grundkert nevű ötlet szuper példa arra, hogy egy **alulról szerveződő kezdeményezés*** hogyan jöhet létre a nyolcadik kerületben élők, a helyi vállalkozások (például éttermek, boltok) és a zöldíteni kívánó civil szervezetek összefogásából. Egy ingatlanberuházó cég úgy döntött, hogy egy telket felajánl a kertészkedni

vágyó városrész lakóinak mindaddig, amíg el nem kezdenek a telken építkezni. Az első két helyszínen mára már eltűnt a közösségi kert, hisz időközben megvalósult a beruházás és beépültek ezek a telkek. Ám a grundkertiek fáradhatatlanul követik az üresen és kihasználatlanul álló telkeket, hogy bár ideiglenesen, de zölddé varázsolhassák a városi **foghíjtelkeket***.

Ibis Közösségi Kert (IX. kerület, Ferde utca 1.)

Vannak olyan kreatív közösségek, akik egy hotel kertjében is meglátják a lehetőséget. Az IBIS Budapest Aero Hotel hívta életre és a KÉK Kortárs Építészeti Központ szakmai segítségével sikeresen működteti is az IBIS Közösségi Kertet. A szálloda mögötti terület mára a helyi közösség rendezett kertjévé változott át. S hogy hasznos-e ez a kert a hotelnek? Természetesen, hiszen az itt növekedett termékek egy részéből (fűszernövények, ehető virágok és **idényzöldségek***) a hotel konyháján finom ételek készülnek.

Kisdiófa kert (VII. kerület, Kis Diófa utca 4.)

Erzsébetvárosban 2016-ban nyílt meg a Kisdiófa Közösségi Kert a kerületi önkormányzatnak és a Kortárs Építészeti Központnak köszönhetően. A múltban óvodakertként is működő foghíjtelken jött létre az ún. „Bulinegyed” közepén. A nyüzsgő belvárosban megannyi kertésznek ez a zöld oázis jelenti a kikapcsolódást. A kert számos közösségi, szakmai és kulturális eseménynek ad otthont.

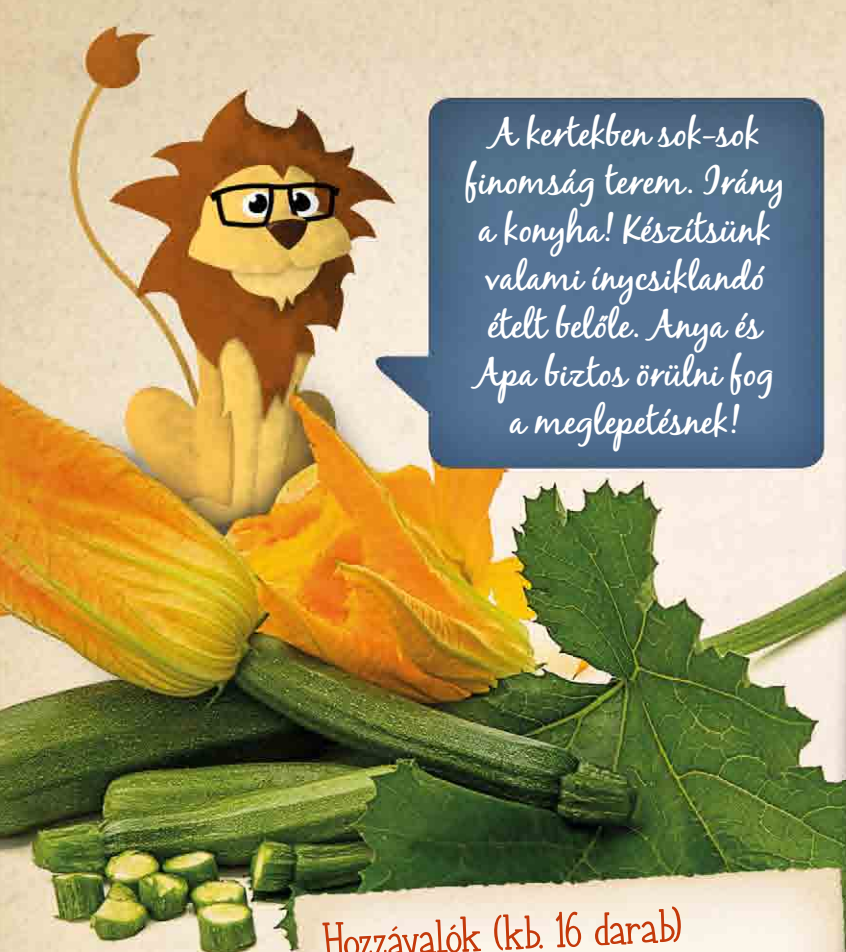
Kelenkert (XI. kerület, Fehérvári út 135.)

2014-ben a XI. kerületi Önkormányzat hozta létre a Fehérvári út mentén, még a magasból is különlegesen festő, közösségi kertet. A **magaságysoknak*** köszönhetően a környékbeli tízeleteres panelházak ablakaiból is megcsodálhatják a környék lakói a kertet. A közösségi kert előtt itt egy rendezett, de kevésbé használt park terült el, ma viszont egy élettel és növényekkel teli burjánzó zöldterületet találnak az erre látogatók.

Leonardo kert (VIII. kerület, Tömő utca 14.)

A Leonardo Kertet 2012 májusában hozta létre a KÉK Kortárs Építészeti Központ. Két elhanyagolt foghíjtelek újraműveléséből jött létre, ami 2018-ban sajnos bezárt. A kertben lévő 95 parcellát fiatalok, családok, nyugdíjasok művelték sajátjukként. A kert tankertként is működött, iskolai csoportok jöttek ide megismerni, hogy mi is az a közösségi kert. Az évek során ebben a kertben sok-sok közösségi, kulturális, gasztronómiai és zenei eseményen lehetett részt venni.

A kertekben sok-sok finomság terem. Irány a konyha! Készítsünk valami inycsiklandó ételt belőle. Anya és Apa biztos örülni fog a meglepetésnek!

Hozzávalók (kb. 16 darab)

- 40 dkg reszelt cukkini (ha friss a cukkini, nem muszáj megpucolni)
- 1 teáskanálnyi só
- 3-5 tekerésnyi bors
- szerecsendió / kakukkfű / oregánó / bazsalikom
- 3 gerezd fokhagyma
- 1 db tojás
- 3 evőkanál teljes kiőrlésű liszt
- 6 dkg füstölt sajt leeresztve
- zsemlemorzsa a panírozáshoz

Cukkini fasírt fűszeres tejföllel

Miután alaposan megmostad a kezed és minden szükséges alapanyagot és eszközt előkészítettél, mosd meg és hámozd meg a cukkiniket. A mosdatás és a hámozás után óvatosan reszeld le őket nagylyukú reszelőn. Rakd egy nagy edénybe és sózd meg egy kicsit. Hagyd pihenni 10-15 percre, majd rakd bele egy szűrőbe, hadd csöpögjön le a cukkini leve. Ha lecsöpögött a lé, akkor hozzákeverheted a hozzávalókat és szép tenyérnyi pogácsákat készíthetsz belőlük. Az így kapott pogácsákat már csak zsemlemorzsa kell forgatnod és egy nagyobbacska tepsire helyezve már mehetnek is a sütőbe.

Ekkor állítsd a sütő tekerőjét 200 fokra. A cukkini pogácsák 15 perc alatt sülnek át. Ha már aranysárgák a kis tallérok, kérd meg szüleidet, hogy óvatosan vegyék ki a sütőből a tepsit!

Egy kis tálba kanalazd ki a tejfölt vagy a túrót és a kertedben vagy a balkonládában termelt snidlinggel, kaporral, sóval és borssal ízesítheted.

Jó étvágyat hozzá!

Megfigyelés

A természet egy remekül összerakott „gépezet”. Sok hasznos dolgot tanulhatsz, ha türelmesen figyelsz. Nem véletlenül mondják, hogy járj nyitott szemmel.

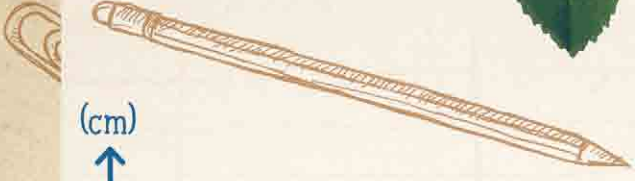

1. feladat: A természetet járva megfigyelhetjük, hogyan fejlődnek a növények, miből mi lesz. Ahhoz, hogy minél aprólékosabban tudd megcsodálni a növények fejlődését, érdemes saját kis kertet, „zöldlabort” létrehoznod, akár az ablakpárkányon is. Nincs is másra szükséged, mint egy használt tojástartóra, egy kis földre és pár növény magjára. Ez lehet akár az uzsonnából maradt paprika magja is, de választhatsz a boltok polcain sorakozó sok-sok vetőmagból is. A vetés után pedig kezdődjön az eddigi legzöldebb kísérleted! Tapasztalataid feljegyzéséhez segítségre lesz ez a kis mérőlap, amelyre berajzolhatod, hogy éppen

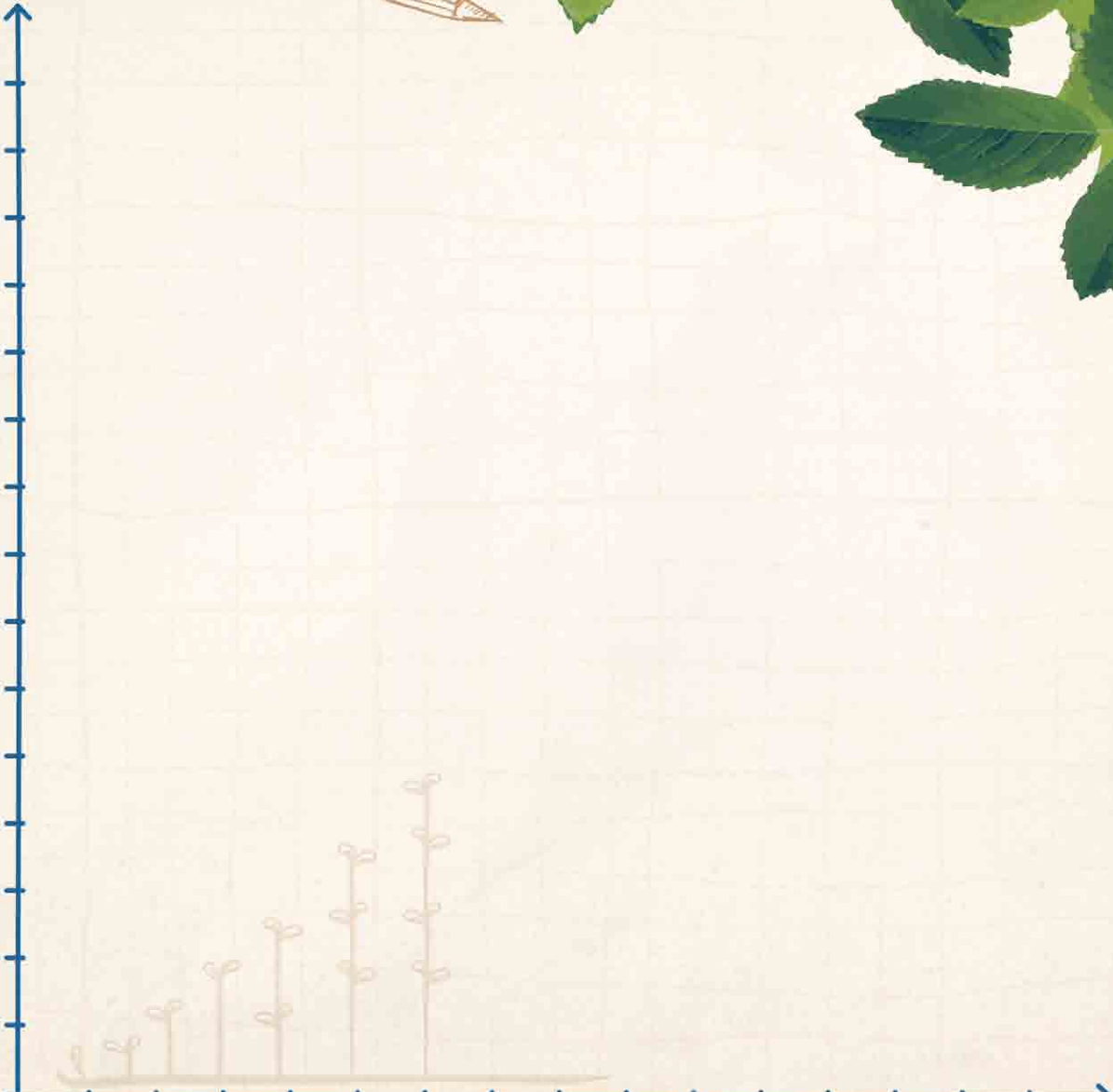
mekkora a kis növényed. Hát nem olyan, mint amikor a te magasságodat mérik a szüleid az ajtófélfánál?

2. feladat: Megpróbáltunk összegyűjteni neked ebben a füzetben pár érdekes zöld területet Budapesten és környékén, ahol kedvedre játszhatasz és pihenhetsz. Most rajtad a sor! Keress az otthonotokhoz közel olyan zöld helyeket, amelyek szerinted alkalmasak a természet megfigyelésére, pihenésre, és rajzold be őket a térképen.

Milyen időtöltést ajánlanál ott másoknak?

(cm)

(nap)

Gyűjtögetés

Így, hogy most már alaposan megfigyelted a környezetet, ideje nekilátni és összegyűjteni mindazt a jót és hasznos dolgot, amit a természet kínál nekünk még itt a városban és a város környékén is.

4. feladat: Ahhoz, hogy a természetet minél tovább élvezhesd, érdemes hozzájárulni a hulladék visszacsórtításához is. El sem hinnéd, hogy egy kis odafigyeléssel, milyen sokat tehetsz!

1. feladat: A természetet és csodáit igazán sok szempont alapján figyelheted meg, vagy gyűjtheted a számodra értékes kincseit. Tűzz ki magadnak a kirándulásaitok alkalmával különböző célokat, és gyűjts ágakat, kavicsokat és egyéb természetes elemeket ezek alapján. Mindezekből otthon együtt a családdal gyönyörű képeket, ajtódíszeket és más hasznos dolgokat csinálhattok.

2. feladat: Az összegyűjtött ágakból, kavicsokból, termésekből nem csak otthon alkothatsz valami izgalmasat, hanem a kirándulás helyszínén is hagyhatsz valami emléket a többi kirándulónak. Úgy hívják ezt, hogy **land art***.

3. feladat: A természetben sokféle ehető finomságot is találhatsz. Az erdőkben és mezőkön sokféle gomba és bogyó vár, amelyekből ízletes ételeket készíthettek otthon.

Vigyázz azonban, mert amennyire szépek és csábítóak ezek a természetes finomságok, éppen annyira veszélyesek is lehetnek. A gombákat mindig vizsgáltsátok be, a többi növény meghatározásához pedig mindenképp ajánljuk, hogy használjatok szakkönyvet!

Íme néhány tipp:

1. **Szelektív hulladékgyűjtés.***
2. Saját üvegben vidd a vizet, nyáron a kutakból töltsd fel újra!
3. Használt tojástartókban és tejförlös poharakban növekedhet palánta, de a petpalackokból látványos függőkertet is varázsolhatsz az ablakod elé!

Miután megfigyelted és össze is gyűjtötted a természet kincseit, most érdemes elgondolkodni, hogy mire is használhatnád őket.

1. feladat: Ugye te is szeretsz nyomdázni? Szereted a különleges formákat és szeretsz belőlük képeket alkotni? Nos, próbáld ki a kirándulásokon gyűjtött növényekkel vagy akár a zöldségekből készült nyomdákat!

A különböző vízbázisú festékekkel papírra készíthetsz képeket vagy a füzeteid és az ajándékok számára csomagolást. Ha speciális textílfestéket használsz, akár párnahuzatot, pólót vagy anyukádnak egyedi bevásárlószatyrot is készíthetsz a lenyomatok segítségével.

2. feladat: A gondosan összegyűjtött palackokból, dobozokból és üvegekből sok-sok hasznos tárgyat készíthetsz. A konzervdobozokban tárolhatod a ceruzákat és a tollakat, a palackokból pedig gondos tisztítás és egy kis átalakítás után remek madáretetőket varázsolhatsz.

3. feladat: A napi főzés és étkezések mellett nagyon sok étel megy kárba, így törekedj te is arra, hogy minél kevesebb romlott ételt kelljen kidobnotok.

Ha még jobban szeretnéd hasznosítani például a zöldségeket, akkor a közös főzéseknél ne dobjátok ki például a hagyma, a répa, a zeller héját és más hasznosnak ítélt részeket, hanem inkább tegyétek

őket egy visszazárható zacskóba, aztán irány a mélyhűtő. A zacskóhoz több alkalommal is hozzárakhatsz, amikor pedig már egy nagyobb adag összegyűlt, főzettek belőle zöldségalaplevet. Az így kapott sűrű zöldséglevet kis dobozokban vagy jégkockatartóban le is fagyaszthatjátok, és ha szükség van rá, csak előkapjátok a mélyhűtőből.

A rovarhotel lakói

Most már nagyon sok növényt és kertet ismerhettél meg, ideje kicsit a levelek mögé is nézünk. Kik is azok, akik szüntelenül munkálkodnak kertjeink szépségéért, egészségéért? Most nem a kertészekre gondolkodok, hanem náluk sokkal apróbb, sokszor észrevehetetlen szorgos kis élőlényekre. Ők a rovarok.

Tervezz rovarhotelt! A pókok, futrinkák, százlábúak is örömmel költöznek be ezekbe az apró építményekbe. Mire van szükségük, ahhoz, hogy otthonosan érezzék magukat? Olvass utána, és tervezd nekik rovarhotelt!

Nézzük meg, mit is jelent ezeknek a kis állatoknak a „hotel”:

- biztonságos életteret teremt
- búvóhelyként szolgál
- téli hibernálásra alkalmas hely
- az éjszakai bogarak elrejtőzhetnek itt a napfény elől
- egyes bogaraknak táplálékforrást is jelent.

A rovarhotel elkészítéséhez egy kis tervezésre, kreativitásra és természetes anyagokra lesz szükséged. Viszont, ha mindent jól csináltál, az építményed nem igényel gondozást, bátran átadhatod a természetnek!

Lássuk, mire érdemes figyelni:

- a stabil váz elkészítésére
- tetőre, amely védi a csapadéktól
- az alulról való átnedvesedés meggátolására
- a déli fekvésre (dél felé nézzen)
- rekeszek és polcok kialakítására, amelyek megkönnyítik a szárított termések elhelyezését.

Íme, néhány rovar, akikkel te is lépten-nyomon találkozhatasz. Nézzük meg, miben segítenek a növényeknek szorgos munkájukkal, és mik azok a természetes anyagok, amivel a rovarhoteledbe csalogathatod őket.

A **méhek, darazsak** nagyon fontos munkát végeznek a növények beporzásával. Egyes országokban eltűntek a méhek és az emberek végzik a fák beporzását. Biztos te sem szeretnéd, hogy ez a mi hazánkban is megtörténjen, ugye? Becsüljük meg azokat az élőlényeket, akiknek olyan finomságokat köszönhetünk, mint a méz vagy a nektár.

Most javaslunk neked olyan anyagokat, melyek felhasználásával remek otthont tudsz biztosítani az értékes méheknek: kerges farönk különböző vastagságban, szorosan összekötött nádszálak, lyukacsos téglák, fatuskó (amelyekbe lyukak vannak fúrva), csigaházak, üreges szárú növények.

A **katicabogár** sokat tesz azért, hogy a növények levelei egészségesen fejlődhessenek, mindössze azzal, hogy eszik. Kitaláltad már, hogyan lehetséges ez? Ha nem, segítek! Az ő tápláléka a kártékony levéltetű.

Ha szeretnéd a katicabogarak munkáját segíteni, alakíts ki számukra is helyet a hotelben. Mivel kedvelik a zegzugos üregeket, használj kis faágakat, amelyek közt tud mászkálni.

A **lepkék, pillangók** a beporzásban segítenek, virágról virágra repkedve. Lepke vagy pillangó? A lepkék szárnya nyugalmi helyzetben vízszintes, ezért a vízszintes rések a legkedvezőbbek számára a rovarhotelben. A pillangók szárnya ezzel szemben nyugalmi helyzetben egymás mellett pihen függőlegesen, ezért nekik érdemes függőleges réseket kialakítani. Ha a rovarhoteled egyes részébe virágokat ültetsz, az hívogató lehet a lepkék, pillangók és a méhek számára is. Vigyázz, a növényed a rovarhotellet ellentétben igényel gondozást!

CÉL

32

31

30

18

19

20

17

16

15

14

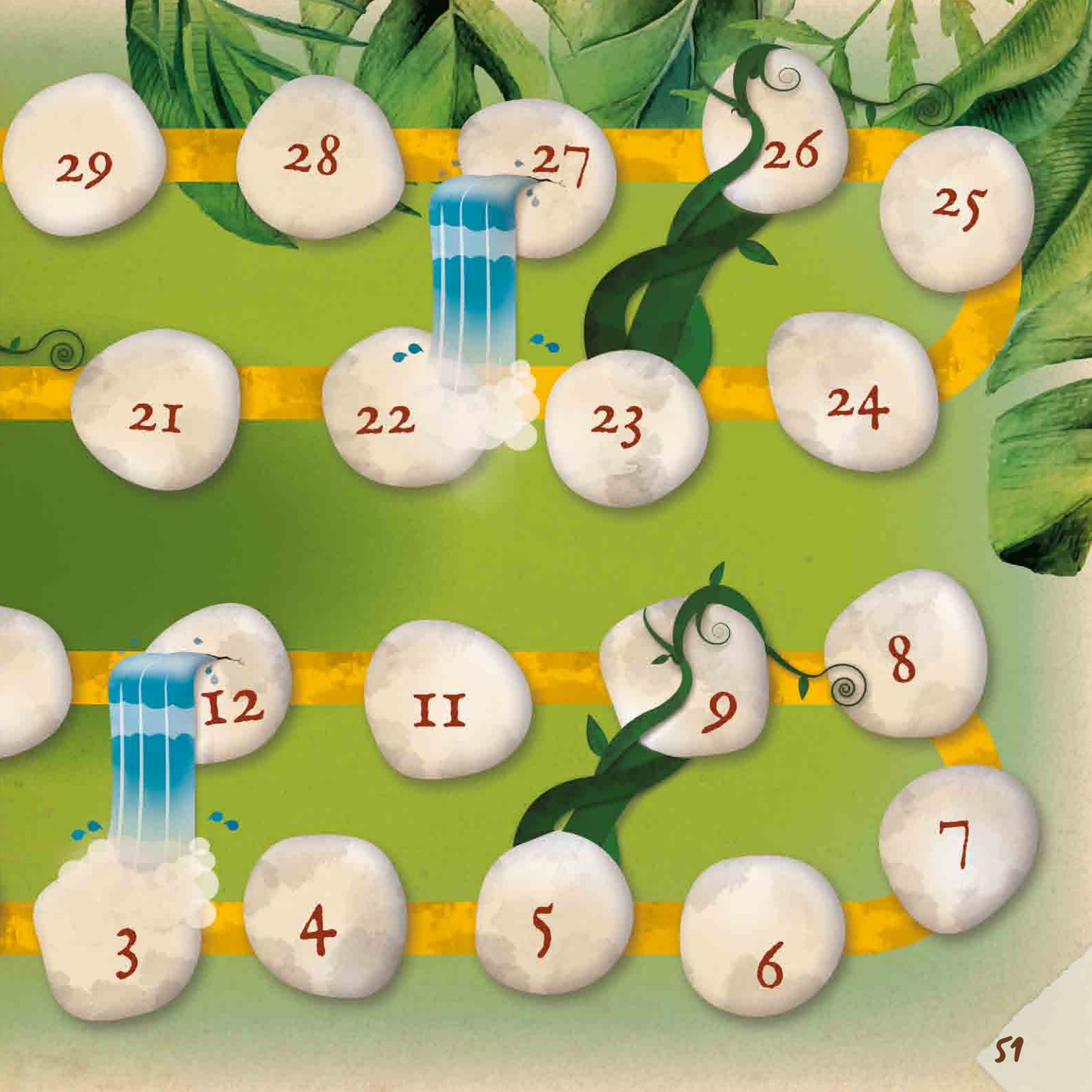
13

Gyertek, játsszatok
velem!
A társasjátékon
a kavicsokon lépkedve
a vízeséseken
visszacsúszunk, de az
égig érő paszulyokon fel
is mászhatunk. Írtam
pár szabályt (ha lapozol
egyet, megtalálod),
de ha kedvetek tartja,
saját szabályokat is
alkothattok.

START

1

2

29

28

27

26

25

21

22

23

24

12

11

9

8

3

4

5

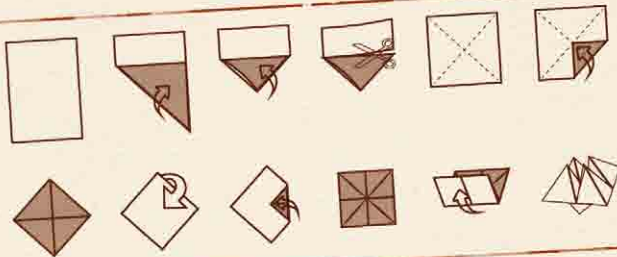
6

7

Játékszabály

4. mező: A parkban sétálva eldobott üdítő üveget találsz az úton, amit felszedsz és a közeli szemetesbe dobsz. Lépj előre 3-at!
9. mező: Minden héten elviszed a szelektív hulladékgyűjtő szigetre az összegyűjtött hulladékot. Jutalmul lépj előre 2-t!
14. mező: Egész hétvégén a négy fal között kuksoltál, pedig kinn szikrázó nap-sütés várt rád. Lépj vissza 2-t!
16. mező: Iskola után a közeli parkba hívnak a barátaid focizni, egészen estig maradtok, ezért 1 körből kimaradsz. Ne bánkódj emiatt, hiszen nagyon jól szórakoztok!
20. mező: Az ablakba telepített kis fűszerkerted szépen növekszik, a hétvégi ebédbe már az általad gondozott fűszerek kerültek. Nagy örömet okoztál a családnak, lépj előre 1 mezőt!
24. mező: Az arborétumban sétálva megtetszik egy szép virág és leszakítod, hogy örömet okozz anyukádnak. A parkokban, kertekben és arborétumokban élő növényt nem szabad leszakítani, ezt jól jegyezd meg! Lépj vissza 3 lépést!
27. mező: Kitavaszkodott, ezért mostantól biciklivel jársz iskolába. Ezzel nagyon sokkal hozzájárulsz ahhoz, hogy tisztább legyen a város levegője, ezért lépj előre 2 lépést! De mindig figyelj az úton, hogy szabályosan közlekedj és mindig legyen rajtad sisak!
29. mező: A háziállat bizony nemcsak örömmel, hanem felelősséggel is jár. A kutyádat sétáltatva nem szedted össze az utána a járdán maradt piszkot, ezért lépj 3-at vissza! Ne feledd, mindig legyen nálad zacskó, ha elindultok sétálni!
31. mező: Figyeltél arra, hogy a konzervdobozt elmosva rakd a szelektív gyűjtőbe. Ügyes voltál! Lépj előre 1 mezőt!

Készíts
sótartóból
dobókockát!

Bábuknak használhattok gesztenyét, kisebb kavicsokat vagy akár kupakokat is, ami épp a kezetek ügyében van. Nincs nálatok dobókocka? Ne aggódjatok! Megmutatom, hogyan tudtok origami sőtartót hajtogatni, ezzel könnyedén kisorsolhatjátok, hogy hányat kell előre lépnetek. Ha nincs papírotok, akkor keressetek botokat és filctollal rajzoljatok rá különböző számú csíkokat. Egyikötök tartsa a botokat úgy a markába, hogy a többiek ne lássák a csíkokat és húzzatok. Ahány csík van a boton, annyit léphettek előre. A botok helyett használhattok apró kavicsokat is, ezekre ráírhajthatjátok a számokat. Látod, mennyi mindent meg lehet oldani találékonyssággal!

Idegen szavak és kifejezések

alulról szerveződő kezdeményezés: Olyan csoportos és rendszeres tevékenységek, amiket nem törvények írnak elő, hanem családok, barátok, különböző szervezetek találnak ki és vezetnek be. Ezek sokszor annyira sikeresek, hogy törvénybe is foglalják őket.

fenntartható életmód / fenntartható fejlődés: Ez olyan életmódot jelent, amiben nem fogyasztunk többet (vízből, energiából, tiszta levegőből stb.), mint ami feltétlenül szükséges. Bizony, ha szomjas vagy és egy nagy pohár vizet engedsz ki a poharadba, de a felét kiöntöd, akkor többet fogyasztottál, mint kellett volna.

Te is csatlakozhatsz a fenntartható életmódúak családjához, ha:

- inkább tömegközlekedéssel (busz, villamos, metró, vonat) vagy gyalog mész az iskolába
- a családdal inkább helyi termelőtől és idényzöldségeket, gyümölcsöket veszték, hiszen akkor nem kell drága és sokszor környezet-szennyező szállítás ahhoz, hogy eljusson a zöldség a boltokba

- kicseréled a lámpáitokban az izzót energiatakarékos izzókra és csak akkor és annyi lámpát égettek, amennyire biztosan szükség van. A természetes fény amúgy is sokkal jobb a szemednek
- komposztáljátok a konyhai hulladékot, szelektíven gyűjtitek a szemetet
- megpróbálsz minél többet megtudni arról, hogy hogyan is tudnál fenntarthatóan és környezetkímélően élni, és ezt elmeséled a barátaidnak is

foghíjtelek: A városban sétálva sokszor lehet látni azt, hogy két ház között üres terület van, mert az ott álló házat lebontották. Ha belegondolsz mókás az elnevezés, mert tényleg úgy néz ki, mint amikor kiesik egy tejfogad és a két megmaradt fogad között üres hely, „foghíj” keletkezik. Ezeket a telkeket parkolóknak, játszótereknek, szórakozóhelyeknek használják, sokszor azonban inkább gazos, elhanyagolt területek lesznek belőlük.

idényzöldség: Minden zöldségnek és gyümölcsnek megvan, hogy a természet rendjét követve mikor érik be és mikor lehet szüretelni, megenni őket. Ekkor van belőle a legtöbb, tehát ekkor a legolcsóbb a piacon. Ha nem a természetes idejében akarjuk enni ezeket a zöldségeket, gyümölcsöket, akkor mesterséges módon kell termesztünk vagy külföldről kell beszállítani őket. Ez sok plusz költséggel és környezetszennyezéssel is jár.

klasszicista stílus: Ez egy művészeti stílus, jellemzően épületekkel kapcsolatban találkozhatasz vele, elnevezése arra utal, hogy a klasszikus görög templomok hangulatát idézik, azoknak elemeit használják fel. Magyarországon az 1800-as évek első felében kedvelték az építészek és a megrendelők. Legfontosabb klasszicista épület a Magyar Nemzeti Múzeum. Nézd csak meg ezt az épületet! Jellemző klasszicista eleme a homlokzatán (az épület fő oldala) az ún. timpanon, amit háromszög

alakjáról ismerhetsz fel, ide szobrokat helyeztek az építészek. A stílus jellegzetessége még a korintoszi oszlopok, melyek tetejét (oszlopfő) akantuszlevelek díszítik.

land art: Olyan művészeti irányzat, amelyben a természetben található anyagokat felhasználva, a természet formáiból ihletet merítve hoznak létre mulandó műalkotásokat a művészek. Ezek nem örök életűek és nem is lehet őket bevinni a múzeumba. Éppen ettől szépek!

ornitológia: Azaz madártan. A zoológusok, tehát az állattannal foglalkozó tudósok között, az ornitológusok kifejezetten a madarakra specializálódtak. Azt vizsgálják, hogy hogyan fészkelnek, vonulnak, szaporodnak a madarak.

magaságyás: Növények természetére alkalmas kissé földbe ázott, legtöbbször deszkákból kialakított építmény. A legnagyobb haszna, hogy magas talajvíz mellett is termelhetünk növényeket.

pergola: Legtöbbször oszlopokból és fagerendákból épített váz, amire különböző növények (például szőlő), futhatnak fel. Nyáron

árnyékot ad és alatta sétálva élvezhetjük a virágok illatát vagy szőlőt is csipegethetünk.

szelektív hulladékgyűjtés: A háztartásokban sok szemét keletkezik, de van olyan része – nem is kicsi – ami még újrahasznosítható. Külön csoportosítva tudod őket gyűjteni, de fontos, hogy mindig tiszták legyenek, tehát az üvegeket elmosva rakd a gyűjtőbe, a zsíros papír már nem újrahasznosítható és próbáld meg mindent minél kisebbre összehajtani, összelapítani hogy minél több beférjen egy kukába. Mit gyűjthetsz szelektíven? No, persze kapsz segítséget is ahhoz, hogy tudd, mit lehet újrahasznosí-

tani! Ha ezt a jelet látod a csomagoláson, akkor érdemes szelektív gyűjtőbe rakni:

Valószínűleg a ti házatokban is vannak különböző színű kukák. A papírt a kék, a műanyagot és fémet a sárga kukába tegyétek. A szelektív hulladékgyűjtő szigeteken további konténereket találhattok: a fémdobozt és műanyagot a szürke, a fehér üveget a fehér, míg a színes üveget a zöld színű konténerbe tegyétek.

Információk

JÓKAI-KERT

1121 Budapest, Költő utca 21.

www.dunaipoly.hu

Megközelítés: a Széll Kálmán térről 21-es vagy 21A autóbusszal, illetve a Boráros térről 212-es autóbusszal, vagy fogaskerekűvel a Városkút megállóig.

A kert szabadon látogatható az alábbi időpontokban: március 15. – október 31.: hétköznapokon 8:00–18:00, hétfőn és ünnepnapokon 10:00–18:00. november 1. – március 14.: hétköznapokon 8:00–16:00, hétfőn és ünnepnapokon 10:00–16:00.

BUDAI SAS-HEGY

TERMÉSZETVÉDELMI TERÜLET

Sas-hegy Látogatóközpont

1112 Budapest, Tájék utca 26.

www.dunaipoly.hu

Az 50 perces túra egyéni látogatók mellett előzetes bejelentkezés alapján csoportok rendelkezésére is áll. A helyszín rendezvények számára is kibérelhető. Nyitva tartás: március elejétől november elejéig, hétfő kivételével minden nap: 10:00–18:00 óráig.

BUDAKESZI VADASPARK

2092 Budapest, Budakeszi út 0210/12.

www.vadaspark-budakeszi.hu

Téli nyitva tartás (októbertől március 15-ig) hétköznap - 9:00–15:30 hétfőn és ünnepnapokon - 9:00–16:00

Nyári nyitva tartás (március 15-től októberig) keddtől vasárnapig (hétfő szünnap) hétköznap - 9:00–17:00 hétfőn és ünnepnapokon - 9:00–18:00 (A vadaspark területét zárás után egy órával el kell hagyni.)

BARABÁS VILLA

1122 Budapest, Városmajor utca 44.

www.barabasvilla.hu

Barabás Villa Kert nyitvatartási ideje: hétfőtől csütörtökig 9:00–18:00 között, pénteken 9:00–12:00 között, szombaton zárva, vasárnap 9:00–13:00 között, valamint a programokhoz igazodóan.

FŐKERT NONPROFIT ZRT.

www.fokert.hu

Figyelem! A kertek, parkok nyitvatartási ideje helyszínenként változik.

NAGYTÉTÉNYI KASTÉLYMÚZEUM

1225 Budapest, Kastélypark utca 9-11.

www.imm.hu

Megközelítés: vonattal Kelenföldről a Kastélypark megállóig, illetve a Móricz Zsigmond körtértől a 33-as busszal

A kastély nyitva tartása a honlapon található.

FÜVÉSZKERT

Az ELTE Botanikus kertje

1083 Budapest, Illés utca 25.

www.fuveszkert.org

Nyitva tartás: november 1. – március 31.-ig 9:00–16:00 április 1. – október 31.-ig 9:00–17:00-ig

KÖZÖSSÉGI KERTEK

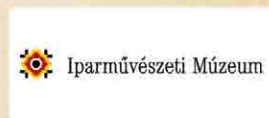
KÉK – Kortárs Építészeti Központ

www.kozossegikertek.hu

www.kek.org.hu

Grundkert (VIII. kerület, Apáthy István utca 16.) Ibis Közösségi Kert (IX. kerület, Ferde utca 1.) Kisdíófa kert (VII. kerület, Kis Díófa utca 4.) Kelenkert (XI. kerület, Fehérvári út 135.) Leonardo kert (VIII. kerület, Tömő utca 14.)

További kertek, megpályázható kerthelyek listája elérhető a www.kozossegikertek.hu oldalon.

BVA

BUDAPESTI
VÁROSÁRCLATI
NONPROFIT KFT.

DEAK 17
GYERMEK ÉS IFJÚSÁGI
MŰVÉSZETI GALÉRIA

BUDAPEST

A VÁROS, AMELY EGYESÍT

21

